

PRESENTACIÓ

En aquest informe es presenta un resum del debat participatiu celebrat a la Nau Ivanow el dia 28 de juny de 2017 sobre les residències d'artistes, en el marc de les jornades **EXIT – Experiències Internacionals**, impulsades per la pròpia Nau Ivanow.

La sessió es va plantejar com un espai de debat i treball sobre els models de residències d'artistes, tenint com a objectiu final la creació d'un mínim comú denominador sobre *com hauria de ser* una residència. La jornada va servir per establir, com a conclusió final, una **definició consensuada i participada** sobre allò que ha de ser una residència d'artistes. El format de la jornada, plantejat com un espai per a la reflexió, no va permetre entrar a l'especificitat i delimitació de cada element que conforma aquesta definició (no era aquest l'objectiu) però sí estableix un mapa conceptual i unes línies estratègiques que haurien d'orientar –i no perdre's de vista– a l'hora de dissenyar models i implementar polítiques amb incidència en el sector.

En l'actual conjuntura, la sessió també es planteja com un espai de reflexió pertinent i necessari, donats els obstacles amb què les residències es troben a l'hora de fer convergir els interessos d'agents tan variats com ara els artistes, les companyies, els espais de creació, les institucions, el públic i la ciutadania en general. La jornada va servir per fer paleses les disfuncions entre els models de finançament, rígids i insuficients, i les necessitats d'uns artistes que demanen flexibilitat, adaptabilitat i temps per tal que els recursos s'adaptin als processos artístics, i no a l'inrevés.

Per tal que el debat fos més ric, la jornada va comptar amb un perfil d'assistents heterogeni: des d'artistes i responsables de companyies fins a gestors i gestores culturals i experts en recerca i cultura.

.Llistat d'assistents:

Maria Rovelló i Maria Donoso (Teatre Kaddish), Òscar Dasi (La Caldera), Ione Hermosa i Johnny Torres (La Central del circ), Pol Gil Marimon (La petita malumaluga), Lali Álvarez (Hui Basa), Fernando González i David Marín (Nau Ivanow), Oriol Recasens (ICUB), Eulàlia Subirana, Jaume Colomer, Elena Carmona, Ferran Madico, Antonella, Aina.

.Facilitació, transcripció i coordinació:

Mireia Calafell (ArtsMoved) i Jon Casado (Spora Sinergies)

METODOLOGIA I ESTRUCTURACIÓ DE LA JORNADA

Per tal de donar resposta als objectius de la sessió participativa (*debatre i reflexionar sobre el que hauria de ser una residència d'artistes i establir un denominador comú*) s'estableixen dinàmiques grupals estructurades en els següents blocs i parts:

.BLOC 1. CARACTERÍSTIQUES I DEBAT

.Part 1. Primeres característiques: pluja d'idees. 60'

- Després de la roda de presentació, cada participant individualment explica sintèticament un màxim de **5 característiques** o elements clau que ha de proporcionar una residència d'artistes.
- En aquesta caracterització es demana que no es reflecteixin els límits i obstacles amb que aquestes característiques es podrien trobar sinó només els elements que ha de reunir una **residència ideal**. Els dinamitzadors no faciliten característiques prèvies per no orientar el debat.
- A mesura que les característiques es van repetint (saturació) els nous participants només incorporen aquelles idees que la resta no hagi esmentat. Les intervencions es transcriuen i s'organitzen temàticament.

.Part 2. Reflexió i debat I. 30'

- Seguint el fil de la primera dinàmica, s'inicia un **debat** on s'invita als participants a compartir aquells punts amb els que estan **d'acord o en desacord** amb la resta, argumentant punts de vista i, ara sí, podent comunicar aquells obstacles, reptes i disfuncions amb els que els models de residència es poden trobar.
- Aquest debat serveix per fer aflorar les problemàtiques subjacents i afegir continguts més substantius en el debat.
- La part final del debat s'orienta a **consensuar i resumir** aquelles característiques de mínims en què els participants mostren major consens. Les intervencions es transcriuen i s'organitzen temàticament.

.Pausa-café. 30'

.Fitxa resum

- L'equip tècnic **ordena i estructura** la informació sintèticament en una **fitxa resum** amb els conceptes clau de consens i els obstacles i oportunitats més destacats de les anteriors dinàmiques. S'imprimeixen diverses còpies d'aquesta fitxa resum, que ha de servir com document de suport i consulta pel segon bloc de la dinàmica.

.BLOC 2. TREBALL EN GRUPS, DEFINICIÓ DE RESIDÈNCIA I VALIDACIÓ

.Part 1. Grups de treball: definicions 60'

- Es divideixen els participants en **4 grups** de 4 persones (un dels grups és de 3 persones) controlant que cada grup estigui compost per persones de **perfil heterogeni** (artistes, companyes/espais/gestors culturals).
- Amb l'ajuda de la fitxa resum de la primera dinàmica han d'escriure en una **definició consensuada** de *com hauria de ser* una residència d'artistes, tot indicant, en un altre

apartat, els obstacles i oportunitats amb què el model es podria trobar en la seva implementació, així com matisar o justificar la definició feta.

- L'heterogeneïtat dels grups aporta necessàriament un treball de consens i de síntesi més profund, eliminant de la definició elements no essencials.

.Part 2. Definició consensuada i Reflexions i debat II. 30'

- Novament es reagrupen els participants. Un portaveu de cada grup llegeix la definició feta, que es transcriu simultàniament a la pantalla. Els següents portaveus llegeixen seguidament les seves definicions.
- **Definició final consensuada:** paral·lelament a la lectura de les noves definicions, entre tots els participants s'analitzen aquells elements que la primera no incorporava i, en el mateix moment, es consensua allò que s'ha d'afegir, tot generant una única definició de consens. Es transcriuen les definicions grupals i la consensuada.
- Complementàriament, s'apunten les observacions i comentaris, i es matisen termes que configuren la definició.
- Un cop validada la definició, i a partir d'aquesta, es genera un debat espontani amb reflexions sobre els models de residència en el futur. Es recullen i organitzen temàticament les reflexions.

DEFINICIÓ CONSENSUADA

Una residència ha de ser un **procés flexible** que es desenvolupa en un espai i un temps de treball que ofereix les **condicions adequades i adaptades** a les necessitats específiques de cada projecte acollit. Per tant, un espai flexible **que generi confiança i el diàleg** per a poder tenir **cura** del procés del creador/a i poder **recollir, compartir i patrimonialitzar el coneixement** que es genera a l'interior de les pràctiques artístiques. Ha d'estar dotada d'una **aportació econòmica** que permeti treballar dignament al creador/a (recursos econòmics, amb honoraris per al procés de recerca) i **d'un equip humà que acompanyi** en tots els àmbits, sense ingerència en el procés creatiu. Ha de poder oferir i obrir **espais de connexió i d'intercanvi** que facilitin la continuïtat de les trajectòries artístiques i, per tant, ha de formar part d'una **xarxa comunitària** que inclogui l'artista, el centre de creació i l'entorn. La residència ha de ser **accessible** a través de **diferents mecanismes de selecció**, i ha d'estar basada en els **temps de la creació** (no de la producció).

REFLEXIONS I DEBAT II

.La quantitat de residències

Cal valorar si convé oferir moltes residències o bé dedicar els recursos a menys residències, que seran de més qualitat.

"Fem moltes residències o poques i més ben cuidades?"

.El paper dels centres cívics

Cal valorar si els centres cívics han de tenir un paper o no en les residències.

"Quin paper han de jugar els centres cívics en la part de creació?"

.Descentralització i planificació

Calen més espais de creació arreu del territori. Es tracta de planificar millor els recursos, en clau de sistema. És necessari que hi hagi més confiança en els espais de creació per part de l'administració i que, com a conseqüència, s'obri la xarxa que hi ha actualment a altres disciplines i propostes.

"Hem d'exigir els recursos perquè hi hagi més espais (exemple: França!) No tot el carrer ha de ser Tàrraga!"

"Pensar estructuradament, articulada, de manera planificada. Com articlem, pensar en clau de sistema".

"Hi hauria d'haver un Graner a cada província, una central del circ a cada província... I en xarxa".

"Per què tenir 4 espais de creació de circ si no es programa circ? Aquest és el problema".

"L'Ajuntament necessita programar teatre amb 90% d'aforament. Al final: només programem allò que té l'èxit garantit. Cal més confiança per part de l'administració".

.Barrejar disciplines

La xarxa entre espais i la possibilitat de fer la residència a diferents espais facilitaria la barreja de disciplines.

Actualment, però, la xarxa existent és molt hermètica i clientalista.

“Crear espais polivalents és impossible. Cal establir ponts i xarxa entre espais: comences una residència a un lloc (Nau Ivanow) i l’acabes a un altre (La Central del circ). Coordinació entre espais”.

“Cal preguntar-nos per què la Compañía Señor Serrano ha de marxar sempre fora”.

“Potser caldria un centre de creació transdisciplinar”

.Un altre model: centres d’alt rendiment

Els centres d’alt rendiment de l’esport podrien ser, a més del model educatiu, un altre referent per a la creació d’indicadors de procés.

“Els centres d’alt rendiment d’esport: no busquen resultat. Poden servir de model. Combinen Centres d’alt rendiment, que no són polivalents i poliesportius de barri”.

.Els límits dels centres de creació

Els centres de creació no han de tenir la responsabilitat d’haver de fer-ho tot. Caldria més flexibilitat per part dels creadors.

“Els centres de creació no poden ni haurien de fer tot! Acollim tot? No serveix de res”.

“És importantíssim no fer res. Silenci, escolta. Estem sobreexplotats. Hem de ser rentables (retorn social, formació, difusió...). Fem de tot. Els creadors també haurien de ser més flexibles”.